

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot vaststelling van de algemene regels voor de erkenning en subsidiëring van mobiliteitsverenigingen, een koepel van mobiliteitsverenigingen en projecten gericht op de verduurzaming van het verplaatsingsgedrag van personen
 - Principiële goedkeuring

Dit voorontwerp van decreet actualiseert de huidige regelgeving inzake subsidiëring op vlak van duurzame mobiliteit, zoals vervat in het decreet van 13 februari 2004 tot vaststelling van de algemene regels inzake de erkenning en basissubsidiëring van mobiliteitsverenigingen en koepels van verenigingen en de subsidiëring van mobiliteitsprojecten.

De bepalingen van het nieuwe decreet werden afgestemd op de huidige beleidscontext en de ruimere juridische context inzake Basisbereikbaarheid. Er werd meer klemtoon gelegd op duurzaam verplaatsingsgedrag en de link met de beleidsdoelstellingen inzake mobiliteit.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Het voorontwerp van decreet heeft binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken betrekking op het algemeen mobiliteitsbeleid.

Het voorontwerp van decreet geeft uitvoering aan de regelgevingsagenda zoals opgenomen bij de beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2024-2029.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 8 juli 2022 werd de conceptnota “Herziening subsidiedecreet voor mobiliteitsverenigingen” goedgekeurd door de Vlaamse Regering (ref. VR 2022 0807 MED.0250/2).

Het ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nummer 2026/211-D.

De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 25 juni 2026..

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, heeft zijn akkoord gegeven op

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Op 13 februari 2004 werd het decreet tot vaststelling van de algemene regels inzake de erkenning en basissubsidiëring van mobiliteitsverenigingen en koepels van verenigingen en de subsidiëring van mobiliteitsprojecten aangenomen, hierna Subsidiedecreet te noemen (gewijzigd bij decreet van 28 november 2008). Dit decreet wordt uitgevoerd door het gelijknamige besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004, hierna het Subsidiebesluit te noemen (gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009).

De mobiliteitsverenigingen zijn ontwikkeld tot belangrijke maatschappelijke actoren met een breed bereik en impact op het terrein. Ze spelen dan ook een belangrijke rol in de realisatie van duurzame mobiliteit en de mobiliteitsdoelstellingen van de Vlaamse overheid. Gezien hun groot bereik, het feit dat ze dicht bij de burger en maatschappelijke actoren staan en hun lokale en brede verankering in de maatschappij, spelen ze een onmiskenbare rol in het realiseren van het maatschappelijk draagvlak voor en het betrekken van burgers en maatschappelijke actoren bij mobiliteitsuitdagingen in Vlaanderen en in het mobiliseren van deze doelgroepen tot eigen actie. Ze zetten met een breed palet aan methodieken intensief in op sensibiliseren en activeren van burgers, bedrijven en lokale besturen rond uitdagingen op vlak van duurzame mobiliteit in Vlaanderen. Ze nemen een rol op om Vlaamse en lokale overheidsactoren alert te houden, te triggeren en aan de tand te voelen als dat nodig is en dat leidt tot een beter én meer gedragen beleid. Vanuit hun eigenheid (missiegedreven), hun expertise, hun kennis en netwerk kunnen ze oplossingen aanreiken voor evoluerende maatschappelijke uitdagingen. Ze zorgen voor een sterk netwerk van geëngageerde burgers en actoren die mee het mobiliteitsbeleid realiseren.

De subsidies voor mobiliteitsverenigingen kunnen een katalysator zijn voor het (verder) professionaliseren van de sector en een hefboom voor de verenigingen om meer mensen en middelen in te zetten zodat ze betekenisvol kunnen bijdragen aan het Vlaamse mobiliteitsbeleid. Op die manier kunnen de verenigingen realisatiegericht en op een impactvolle manier werken en concreet bijdragen aan de Vlaamse mobiliteitsdoelstellingen, zichzelf voortdurend uitdagen, vernieuwend en innovatief zijn en dynamisch inspelen op actuele uitdagingen.

B. Inhoud

Probleemstelling

Actualisering van de subsidieregelgeving dringt zich evenwel op.

Uit de evaluatie die in 2021 werd uitgevoerd, bleek dat het Subsidiedecreet vandaag onvoldoende is afgestemd op de beleidscontext en het ruimere juridisch kader.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In het kader van het huidige Subsidiedecreet kunnen vijf types subsidies aan organisaties worden toegekend:

- een basissubsidie die wordt toegekend aan erkende mobiliteitsverenigingen en koepels van mobiliteitsverenigingen. Deze erkenning geldt vier jaar maar er moet jaarlijks een aanvraag tot basissubsidie worden ingediend;
- een aanvullende subsidie die kan worden toegekend aan erkende mobiliteitsverenigingen en koepels van mobiliteitsverenigingen, als er voldaan is aan bijkomende voorwaarden;
- subsidies voor mobiliteitsprojecten inzake duurzame mobiliteit van maximum 18 maanden waarvoor elke organisatie een voorstel kan indienen. De projecten kunnen een educatieve, sensibiliserende, beleidsgerichte, actiegerichte of onderzoeksgerichte functie vervullen;
- actieprogramma's rond (duurzame) mobiliteit van maximum drie jaar waarvoor elke organisatie, uitgezonderd de erkende koepel en mobiliteitsverenigingen, een voorstel kan indienen. Ze omvatten acties en activiteiten op een continue basis die expliciete elementen inzake duurzame mobiliteit omvatten, en integreren mobiliteit in andere beleidsdomeinen als milieu, onderwijs en welzijn;
- campagnesubsidies om een mobiliteitscampagne te organiseren. Alleen koepels kunnen hier aanspraak op maken en moeten hier jaarlijks een aanvraag voor doen.

In het voorliggende ontwerp van decreet werd geopteerd om een vereenvoudiging door te voeren door het integreren van een aantal van deze subsidies. Daarnaast wordt een startsubsidie voorzien voor beginnende mobiliteitsverenigingen die deze verenigingen ondersteunt bij de verdere uitbouw van hun werking opdat zij daarna in aanmerking zouden kunnen komen voor subsidies als erkende mobiliteitsvereniging.

De unimodaliteit als erkenningsvoorwaarde voor mobiliteitsverenigingen wordt losgelaten. Het moet mogelijk zijn om als organisatie, die werkt rond mobiliteitsthema's maar niet geënt is op één vervoersmodus, structureel ondersteund te worden door de Vlaamse overheid. Verenigingen van wie de werking gebaseerd is op één vervoersmodus worden echter niet uitgesloten van erkenning. Deze actualisatie is noodzakelijk, aangezien de beleidscontext en het bredere juridisch kader sterk veranderd zijn sinds 2004, onder meer met betrekking tot de basisbereikbaarheid in Vlaanderen, waarbij mobiliteit niet langer unimodaal benaderd wordt, maar ingezet wordt op combimobiliteit, en de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 2019.

De toekomstige erkenningsvoorwaarden focussen niet meer op kwantitatieve vereisten voor de werking (bijvoorbeeld de organisatie van een minimum aantal seminaries, publicatie van x-aantal nieuwsbrieven). In plaats daarvan legt de vereniging een meerjarenplan voor waarin zij haar beleid uittekent. In dit meerjarenplan moet onder meer worden aangetoond op welke wijze de vereniging zich actief inzet voor de gedefinieerde duurzame mobiliteitsdoelstellingen. Daarnaast omvat dit meerjarenplan ook de indicatoren en streefwaarden die toelaten om te meten in hoeverre de activiteiten, vermeld in het meerjarenplan, worden voltooid. Uit het budgettaire plan moet duidelijk blijken hoe de vereniging en het meerjarenplan in zijn geheel wordt gefinancierd.

Op vandaag kunnen meerdere koepels van mobiliteitsverenigingen erkend worden. In praktijk werd slechts één koepel erkend. Door te werken met één koepel, waar de erkende mobiliteitsverenigingen lid van kunnen worden, wordt de samenwerking, afstemming en kennisuitwisseling tussen de erkende mobiliteitsverenigingen bevorderd. Het ontwerp van decreet voorziet daarom de erkenning van slechts één koepel van mobiliteitsverenigingen.

De subsidies voor mobiliteitsprojecten en actieprogramma's worden geïntegreerd tot subsidies voor projecten gericht op verduurzaming van het verplaatsingsgedrag van personen. Door een flexibele

looptijd van deze projecten en een ruime omschrijving van de definitie, vallen zowel de actuele mobiliteitsprojecten en als de actieprogramma's er onder. Door de integratie worden het aantal administratieve procedures beperkt tot één globale procedure, waardoor de verenigingen een grotere zekerheid krijgen m.b.t. de beschikbaarheid van budgetten en de werklast wordt geoptimaliseerd voor zowel de administratie als de verenigingen. Ook verenigingen die niet erkend zijn komen in aanmerking voor deze projectsubsidies. De projecten kunnen over meerdere jaren lopen.

Het principe van de subsidiëring van mobiliteitscampagnes blijft behouden, waarbij de koepelorganisatie een voorstel indient, dit in samenspraak met het departement Mobiliteit en Openbare Werken verder uitwerkt en samen met andere organisaties uitvoert. Meerjarige mobiliteitscampagnes worden mogelijk gemaakt.

Het ontwerp van decreet voorziet bijgevolg in subsidiëeringsmechanismen voor zowel erkende als niet-erkende verenigingen.

De toekenning van de subsidies gebeurt steeds binnen de goedgekeurde begrotingskredieten.

Er wordt een overgangsbepaling opgenomen voor de mobiliteitsverenigingen en de koepel van mobiliteitsverenigingen die al erkend zijn. Deze kunnen op basis van het voorliggende ontwerp van decreet werkingssubsidies, die gepaard gaan met een erkenning op basis van het nieuwe decreet, aanvragen. Als ze hiertoe besluiten wordt hun lopende erkenning stop gezet vanaf de start van de nieuwe beleidsperiode volgende op de beslissing om aan een mobiliteitsvereniging, respectievelijk koepel van mobiliteitsverenigingen subsidies toe te kennen. Zodoende kan een erkende vereniging zelf besluiten of zij al dan niet een subsidieaanvraag indienen in het kader van het nieuwe decreet en zo de mogelijkheid creëren om ook in de volgende jaren een erkende vereniging te blijven en een werkingssubsidie te ontvangen. Als zij opteren om geen werkingssubsidie op basis van het nieuwe decreet aan te vragen blijft de oorspronkelijke erkenning en subsidiëring voor de duur die in die erkenning is vastgesteld behouden. Op deze manier worden de rechten van deze verenigingen maximaal gewaarborgd.

Lopende mobiliteitsprojecten, actieprogramma's en mobiliteitscampagnes worden verder behandeld op basis van het bestaande decreet. Mobiliteitsprojecten hebben een looptijd van maximaal 18 maanden, actieprogramma's van maximaal 3 jaren en mobiliteitscampagnes van maximaal 1 jaar.

Implementatie

Wat betreft de subsidiëring en erkenning van mobiliteitsverenigingen, zal of kan de Vlaamse Regering het volgende bepalen:

- de begin- en einddatum van de eerste beleidsperiode;
- de vorm en de inhoudelijke elementen die deel moeten uitmaken van het meerjarenplan, het budgettair plan, het subsidiedossier en de jaarlijkse rapportering;
- de procedures voor het aanvragen, beoordelen, toekennen, uitbetalen, opvolgen, stopzetten, opschorten en terugvorderen van de subsidies;
- de beoordelings- en opvolgingsmethode van het meerjarenplan, het budgettair plan, het subsidiedossier, de jaarlijkse rapportering en het financieel verslag;
- de beroepsprocedure tegen een beslissing tot niet-subsidiëring;
- bijkomende criteria waarop het meerjarenplan en het budgettair plan worden beoordeeld;
- de hoogte van de subsidie;
- bijkomende voorwaarden voor het bekomen van een subsidie;
- de regels voor de reservevorming.

Wat betreft de startsubsidies kan de Vlaamse Regering het volgende bepalen:

- de vorm en de inhoudelijke elementen die deel moeten uitmaken van het subsidiedossier;
- de procedures voor het aanvragen, beoordelen, toekennen, uitbetalen, opvolgen, stopzetten, opschorten en terugvorderen van de subsidies;
- de beoordelingsmethode van het subsidiedossier;
- de manier van opvolging van de vereniging en de hiervoor noodzakelijke procedures, methode en inhoudelijke elementen en hun vorm;
- bijkomende subsidievoorwaarden;
- de hoogte van de subsidie.

Inzake projecten zal of kan de Vlaamse Regering het volgende bepalen:

- bijkomende criteria op basis waarvan de ingediende projecten worden beoordeeld;
- de looptijd, de vorm en de inhoudelijke elementen die deel moeten uitmaken van het project, het subsidiedossier en de jaarlijkse rapportering;
- de procedures voor het aanvragen, beoordelen, toekennen, uitbetalen, opvolgen, stopzetten, opschorten en terugvorderen van de subsidies;
- de beoordelings- en opvolgingsmethode;
- de hoogte van de subsidies.

Daarnaast zal of kan de Vlaamse Regering voor de mobiliteitscampagnes het volgende bepalen:

- de regels voor de reservevorming;
- de hoogte van de subsidie;
- bijkomende subsidievoorwaarden;
- de looptijd van campagnes, de vorm en de inhoudelijke elementen die deel moeten uitmaken van de campagne, het subsidiedossier en de jaarlijkse rapportering;
- de procedures voor het aanvragen, beoordelen, toekennen, uitbetalen, opvolgen, stopzetten, opschorten en terugvorderen van de subsidies voor mobiliteitscampagnes;
- de beoordelings- en opvolgingsmethode.

Tot slot kan de Vlaamse Regering nadere bepalingen vaststellen op het vlak van gegevensverwerking.

Het decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

C. Totstandkomingsprocedure

Bij de opmaak van het ontwerp van decreet werd teruggekoppeld met de sector.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een afzonderlijke toelichting van de verschillende artikelen wordt verwezen naar de artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

C. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van decreet heeft geen impact op de begroting van dit of volgend jaar. De budgettaire impact na inwerkingtreding van het decreet is afhankelijk van het aantal verenigingen die erkend worden en de hoogte van de goedgekeurde werkingssubsidies. De jaarlijks, in het kader van de begroting, goedgekeurde kredieten vormen een beperking op het aantal verenigingen dat erkend kan worden.

Kredieten dienen voorzien te worden op begrotingsartikel MB0-1MFH2LA-WT voor de subsidiëring van mobiliteitsprojecten en actieprogramma's.

D. ESR-TOETS

Het ontwerp van decreet heeft geen ESR-impact.

E. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van decreet heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

F. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van decreet heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen, noch op het personeelsvlak, noch op het financieel vlak.

4. VERDER TRAJECT

Over het ontwerp van decreet zal het advies worden ingewonnen van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA), de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot vaststelling van de algemene regels voor de erkenning en subsidiëring van mobiliteitsverenigingen, een koepel van mobiliteitsverenigingen en projecten gericht op de verduurzaming van het verplaatsingsgedrag van personen en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport:

2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA);

2.2. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC);

2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geven tot aanpassing van de op heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

Bijlagen:

- Voorontwerp van decreet;
- Memorie van toelichting;
- Advies Inspectie van Financiën d.d. 25 juni 2026;
- Begrotingsakkoord d.d.